

Praktisk Europaprocess vårterminen 2026, JU398A

För att studenterna på kursen Praktisk europaprocess (PEP) ska kunna delta i den nordiska rättegångstävlingen om de mänskliga rättigheterna, har lärandeaktiviteterna anpassats till de praktiska momenten att skriva en partsinlaga och att plädera inför en domstol. Studenter som går kursen utan att delta i tävlingen ges en färdighetsträning av en praktiserande jurist som motsvarar den träning som de tävlande studenterna får i en advokatklubb. För att uppfylla kravet på individuell betygsättning och då samma examinationsmoment ska gälla för alla kursdeltagare, examineras uppfyllelsen av lärandemålen genom en salsskrivning och en pläderingsövning som tjänar som muntlig examination.

Våren 2026 tävlade 17 studenter som gick PEP för de tre Stockholmsklubbarna i den nordiska rättegångstävlingen, och 18 studenter genomförde kursen utan att delta i tävlingen.

Varje lag som *tävlade för en Stockholmsklubb* består av 4–6 studenter. Medan halva laget företräder klaganden företräder den andra laghalvan svaranden. På så sätt kan klagandesidan och svarandesidan i samma klubb hjälpa varandra att slipa argumentationen. Poängen som varje lagdel läggs ihop i seedningen i den nordiska rättegångstävlingen. I tävlingens muntliga del där lagen pläderar inför justitieråd och domare från europadomstolen, möter klaganden från en klubb svaranden från en annan klubb. 4–7 juni 2026 gick den nordiska rättegångstävlingen av stapeln i Reykjavik på Island.

Studenterna på kursen som inte är med i en Stockholmsklubb delas in i motsvarande lag (*SU-lagen*). Precis som de tävlande lagen, består varje SU-lag av en klagande- och en svarandesida. SU-lagens två laghalvor skriver partsinlagor rörande samma case som de tävlande lagen, vilket med andra ord är det case som används i den nordiska rättegångstävlingen. SU-lagen tränades av en junior och en senior jurist på Centrum för Rättvisa. För godkänt resultat på kursen krävs att studenten har deltagit i lag som har lämnat in en godkänd partsinlaga, oavsett om laget deltar i rättegångstävlingen eller inte.

SU-lagen och de tävlande lagen deltar i pläderingsövningen som tjänar som muntlig examination. Liksom i tävlingen möter klaganden från ett lag svaranden från ett annat lag. Våren 2026 bestod den muntliga examinationen av ett modifierat rättegångsspel i rättegångssalen på SU som baserades på förberedda presentationer med följdfrågor och svar.

Som framgår av kursvärderingen är flertalet respondenter nöjda med lärandeaktiviteterna. Eftersom arbetet med händelseförloppet och färdighetsträningen är i fokus på kursen ifrågasattätts ibland närvarokrav på gemensamma föreläsningar och seminarier. Naturligtvis utgör dock teoretiska studier i Europakonventionssystemet en central del av kursen och närvaro på akademiska lärandeaktiviteter krävs för att få universitetspoäng. Vissa studenter uppskattar också att få en djupare förståelse för konventionssystemet. Våren 2026 hade lärandeaktiviteterna spridits ut så att en del föreläsning hölls under samma period som lagen skrev sina partsinlagor vilket uppskattades.

Under kursen genomfördes studiebesök hos Centrum för rättvisa, Justitiekanslern och Vinge advokatbyrå, och två företrädare för Justitiedepartementets processenhet kom till SU.

Några studenter som deltog i ett SU-lag framförde i början av kursen att de inte fick samma färdighetsträning som tävlande studenter tillhandahölls i respektive advokatklubb. I takt med att de under senare delen av kursen fick ökat stöd av den praktiserande juristen som anlitas som lärare på kursen, vändes dock misstron i ökad optimism. Som framgick av examinationsmomenten fick studenterna med intern färdighetsträning minst lika starkt stöd som studenterna som fick färdighetsträning i en advokatklubb. Inför PEP27 kommer dock träningen av SU-lag att ses över och anpassas.

Överlag mottogs det nya formatet för rättegångsspel/muntlig examination på ett bra sätt. Studenterna fick tydliga instruktioner om hur rättegångsspel/examinationen skulle genomföras. Eftersom några studenter i ett SU-lag presterade bättre än tävlande studenter under examinationen ansåg några tävlande studenter att formatet missgynnade dem. Även om examinationssituationen i någon mån skiljer sig från pläderingarna i samband med den nordiska rättegångstävlingen föranleder dock kritiken ingen förändring. Med tanke på att responsen var till övervägande del positiv och formatet för rättegångstävlingen inte är anpassat till betygsättning saknas anledning att frångå examinationsformen.

Kursen examinerades även genom en salsskrivning som baserades dels på förståelse av konventionssystemet, och dels på frågeställningar som var centrala i årets händelseförlopp. Överlag verkar denna examinationsform tas emot väl av studentgrupperna.

Se bilagd kursrapport. Se även https://www.nordiskarattengangstavlingen.org/

Claes Granmar

I och med att vi har gått över från Athena till Canvas presenteras kursinformationen i en informationsstruktur. Vi har anpassat föreläsningarna och seminarierna till händelseförloppet för att göra sambandet mellan teoretiska och praktiska moment på kursen tydligare. Vi har fått men bra kursvärderingar. Vi överväger att förlägga kursvärderingen till ett fysiskt seminarium för att öka svarsfrekvensen och mer feedback.

Att känna på hur det är att arbeta som ombud för en klient eller för staten är mycket uppskattat. PEP ger studenten en unik träning i det praktiska arbetet som jurist i ett mål inför Europadomstolen. Kunskaperna förbereder studenten för att även kunna utveckla en argumentation baserad på mänskliga rättigheter inför nationella domstolar och myndigheter. Trots skrivningar i styrdokument om ökade praktiska och internationella inslag på juristutbildningen är PEP den enda kursen där studenterna faktiskt får erfarenhet av praktiskt arbete med internationella rättskällor. För de studenter som deltar i den nordiska rättegångstävlingen är det skarpt läge då laget pläderar inför justitieråd och domare i Europadomstolen vilket är få yrkesverksamma jurister förunnat. I synnerhet de som deltar i tävlingen får kontakt med advokatbyråer och människorättsjurister. Visst är kraven höga, men om du frågar något som deltagit i tävlingen får du ett positivt svar!

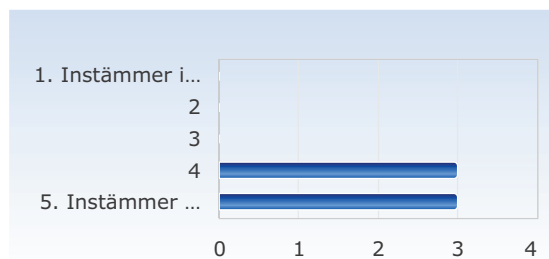
Som lärare är det glädjande att se hur studenter utvecklar teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter i så hög grad på kursen. Med hjälp av ledande människorättsjurister blir studenten på bara tio veckor en expert på Europakonventionssystemet. Eftersom kursen genomförs i tävlingsform och i nära samarbetet med praktiserande människorättsexperter skapas ett stort engagemang. Lärandeformatet har visat sig vara mycket lyckat.

Praktisk Europaprocess VT26

Antal svar: 6

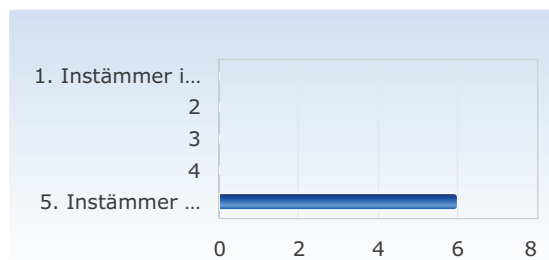
1. Överlag är jag nöjd med kursen.

Överlag är jag nöjd med kursen.	Antal svar
1. Instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	0 (0,0%)
4	3 (50,0%)
5. Instämmer helt	3 (50,0%)
Summa	6 (100,0%)

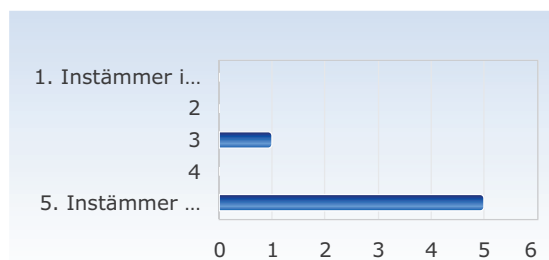
2. Kursens ämnesinnehåll var relevant för att jag skulle uppnå de förväntade studieresultaten.

Kursens ämnesinnehåll var relevant för att jag skulle uppnå de förväntade studieresultaten.	Antal svar
1. Instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	0 (0,0%)
4	0 (0,0%)
5. Instämmer helt	6 (100,0%)
Summa	6 (100,0%)

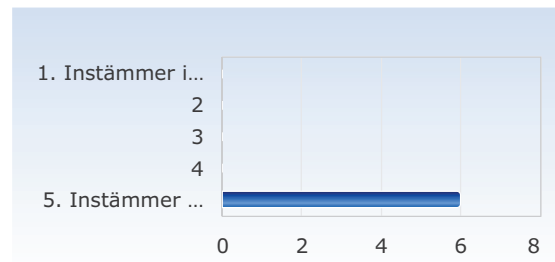
3. Undervisningen gav mig goda förutsättningar att uppnå de förväntade studieresultaten.

Undervisningen gav mig goda förutsättningar att uppnå de förväntade studieresultaten.	Antal svar
1. Instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	1 (16,7%)
4	0 (0,0%)
5. Instämmer helt	5 (83,3%)
Summa	6 (100,0%)

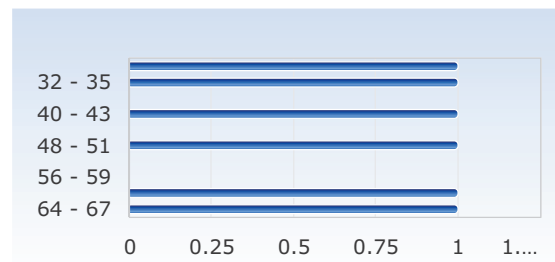
4. Examinationen/erna prövade hur väl jag uppnått de förväntade studieresultaten.

Examinationen/erna prövade hur väl jag uppnått de förväntade studieresultaten.	Antal svar
1. Instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	0 (0,0%)
4	0 (0,0%)
5. Instämmer helt	6 (100,0%)
Summa	6 (100,0%)

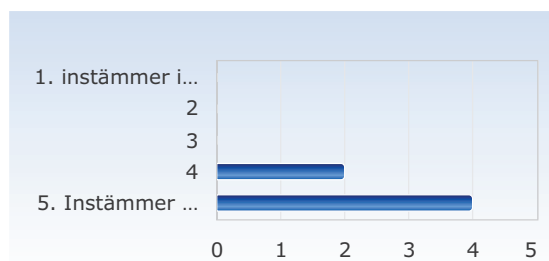
5. I genomsnitt har jag per vecka lagt ner ungefär följande antal timmar på kursen, sammanlagd tid inklusive självstudier.

I genomsnitt har jag per vecka lagt ner ungefär följande antal timmar på kursen, sammanlagd tid inklusive självstudier.	Antal svar
28 - 31	1 (16,7%)
32 - 35	1 (16,7%)
36 - 39	0 (0,0%)
40 - 43	1 (16,7%)
44 - 47	0 (0,0%)
48 - 51	1 (16,7%)
52 - 55	0 (0,0%)
56 - 59	0 (0,0%)
60 - 63	1 (16,7%)
64 - 67	1 (16,7%)
Summa	6 (100,0%)

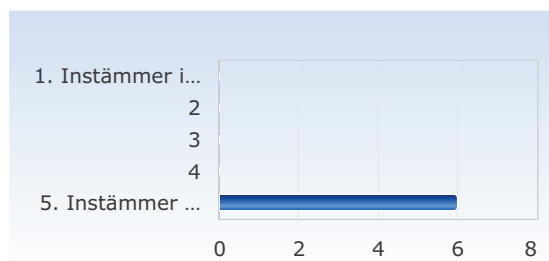
8. Kursens målsättning var tydligt kommunicerad

Kursens målsättning var tydligt kommunicerad	Antal svar
1. instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	0 (0,0%)
4	2 (33,3%)
5. Instämmer helt	4 (66,7%)
Summa	6 (100,0%)

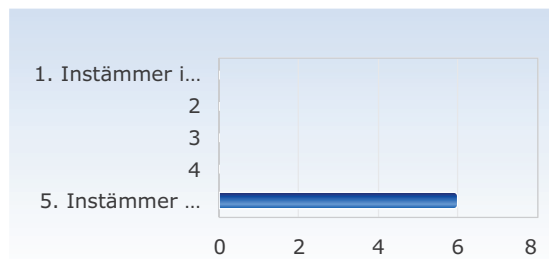
9. Kursen fördjupade min kunskap om EKMR-systemet

Kursen fördjupade min kunskap om EKMR-systemet	Antal svar
1. Instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	0 (0,0%)
4	0 (0,0%)
5. Instämmer helt	6 (100,0%)
Summa	6 (100,0%)

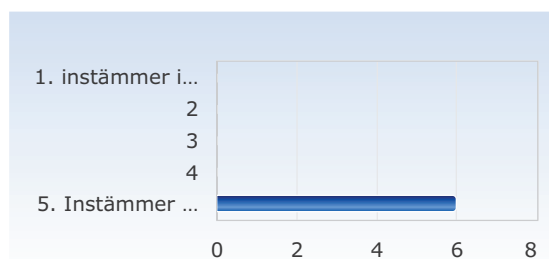
10. Kursen fördjupade min kunskap inom de områden som berör händelseförloppet

Kursen fördjupade min kunskap inom de områden som berör händelseförloppet	Antal svar
1. Instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	0 (0,0%)
4	0 (0,0%)
5. Instämmer helt	6 (100,0%)
Summa	6 (100,0%)

11. Kursen förbättrade min förmåga att självständigt identifierafrågeställning och lösa komplexa juridiska problem

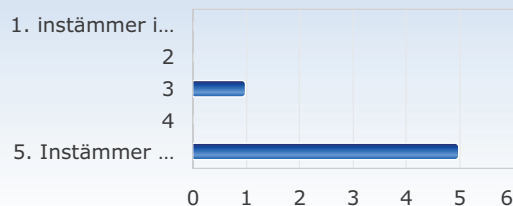
Kursen förbättrade min förmåga att självständigt identifierafrågeställning och lösa komplexa juridiska problem	Antal svar
1. instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	0 (0,0%)
4	0 (0,0%)
5. Instämmer helt	6 (100,0%)
Summa	6 (100,0%)

12. Kursen innehöll en bra avvägning mellan föreläsningar, seminarier och träning i klubben/med Alexander.

Kursen innehöll en bra avvägning mellan föreläsningar, seminarier och träning i klubben/med Alexander.

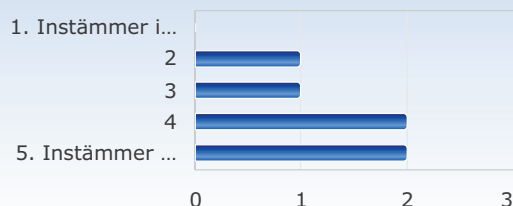
	Antal svar
1. instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	1 (16,7%)
4	0 (0,0%)
5. Instämmer helt	5 (83,3%)
Summa	6 (100,0%)

13. Föreläsningsserien bidrog till mitt lärande

Föreläsningsserien bidrog till mitt lärande

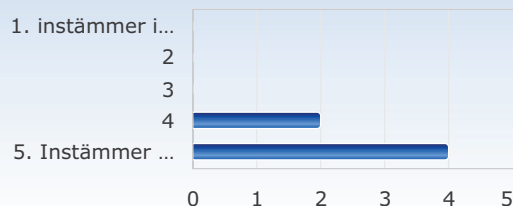
	Antal svar
1. Instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	1 (16,7%)
3	1 (16,7%)
4	2 (33,3%)
5. Instämmer helt	2 (33,3%)
Summa	6 (100,0%)

14. Kursen möjliggjorde ett aktivt lärande och delaktighet

Kursen möjliggjorde ett aktivt lärande och delaktighet

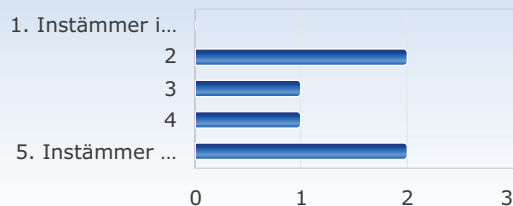
	Antal svar
1. instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	0 (0,0%)
4	2 (33,3%)
5. Instämmer helt	4 (66,7%)
Summa	6 (100,0%)

15. Kurslitteraturen bidrog till mitt lärande

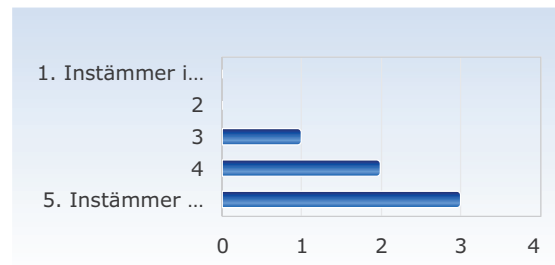
Kurslitteraturen bidrog till mitt lärande

	Antal svar
1. Instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	2 (33,3%)
3	1 (16,7%)
4	1 (16,7%)
5. Instämmer helt	2 (33,3%)
Summa	6 (100,0%)

16. Examinationsformerna var lämpliga för att mäta individuella kunskap

Examinationsformerna var lämpliga för att mäta individuella kunskap	Antal svar
1. Instämmer inte als	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	1 (16,7%)
4	2 (33,3%)
5. Instämmer helt	3 (50,0%)
Summa	6 (100,0%)

17. Kursen administrerades väl

Kursen administrerades väl	Antal svar
1. Instämmer inte alls	0 (0,0%)
2	0 (0,0%)
3	0 (0,0%)
4	4 (66,7%)
5. Instämmer helt	2 (33,3%)
Summa	6 (100,0%)

